

Ngõ tay Dao ở Bản Còi (Xuân Sơn, Phú Thọ) từ hàng ngàn đời nay lưu truyền một phong tục hết sức kỳ lạ là tục “cây cưa...ngõ thăm”.

Số non Dao đến tuổi trưởng thành thì đến đợt một ngày đèn, buông màn såm và lên giỡn ngón non. Các chàng trai đến tuổi cập kê có thể tìm đến để “ngõ thăm”. Nếu đèn trong buồng còn sáng, nghĩa là chưa ai đến “ngõ thăm”, chàng trai phải từ “cây cưa” đi vào nhà.

Ghé chơi bản ngõ thăm

Thật khó có thể tin, ngõ tay Dao ở Bản Còi từ hàng ngàn đời nay lưu truyền một phong tục hết sức kỳ lạ là tục “cây cưa...ngõ thăm”. Mỗi khi màn đêm buông, những chàng trai chưa vợ có thể “cây cưa” nhà các thiếp nữ mới lên đời chui vào tán cây trong rừng thẳm chung chạ, chung gối với cô gái. Nếu mới chuyån tới đäp, cô gái “ngõ thăm” đến “cây cưa” nhà mình, sau 5 - 6 lần “ngõ thăm”, chàng trai sẽ mang bọc trứng, lợn béo, rượu cån sang hỏi cô gái làm vợ ...

Vừa được nghe một “ngõ tay” ở bản sống trên vùng cao hôm xuống nhà chơi kỳ lạ, tôi cũng bán tin bán nghi, nay nhân có chuyến công tác lên Phú Thọ, tôi thử một phen đi tìm bản Còi để được tận mắt chứng kiến và cái phong tục dị mät tình hoang sơ này cho hiểu.

ở Bản Còi nơi có tục “cây cưa...ngõ thăm”

Một hôm 2 tiếng đi đèo leo dốc tôi mới đến chân đäc tới đäc Bản Còi, đây là nơi xa nhất của xã Xuân Sơn, khung cảnh hết sức hoang sơ, gần như biệt lập hoàn toàn với thế giới bên ngoài. Chưa có vài chục căn nhà sàn chäp trung däi những ngọn núi cao chät vät quá tầm mắt. Bản Còi một bên giáp huyện Đà Bắc (Hòa Bình), một bên kia tựa vào huyện Phù Yên (Sån La).

Lúc tìm nơi trú cũng đã nhän nhäm rồi, khi nhìn thấy đây là chäng có lý một nhà nghỉ hay phòng trọ cho khách thuê, tôi đành đánh liều vào xin người ở một ngôi nhà sàn để ở. Sau khi giới thiệu, biệt tôi là nhà báo, anh chủ nhà năm nay 37 tuổi, tên Hà Văn Dũng rất nhiệt tình mời tôi ở, còn gọi vợ lên cùng “ngõ tay” tiếp chuyån.

Sau vài chén trà thơm, tôi mời họ và vợ tiếp tục “ngõ thăm” kỳ lạ, nghe thấy tôi hỏi anh chủ nhà chuyện quái gì “ra là nhà báo muốn viết về tục “cây cưa...ngõ thăm” đây à”. Vợ tôi mỉm cười,

Phong tục “cây cưa...ngủ thăm - Vào tận nhà, sờ tận giường sống sờ sờ”

Tác Giả: SE s&u t&m

Thứ Tư: 05 Tháng 10 Năm 2011 04:37

anh Dũng vừa a giường thích cho tôi nghe: “Tục cây cưa ngủ thăm ở bên Campuchia có từ rất lâu đời rồi, nhưng thi thoảng ở đâu đâu cũng có, ban ngày đi làm ngoài đồng, ngoài ruộng, tối đến thì về nhà ngủ trên giường, buông màn sập và nằm trong đó. Các chàng trai trẻ đã để ý cô gái mà mình thích thì trẻ con sẽ tìm đến nhà đó để tìm cách hỏi vào cây cưa để thăm.”

Nếu thấy đèn trong buồng cưa cô gái còn sáng nghĩa là cô gái đó vẫn đang chờ đợi người tình, muộn vào nhà, chàng trai phải gõ cửa cưa. Khi vào được nhà ngủ người tình trong buồng, chàng ta sẽ nằm xuống giường cô gái và phải để tay cô gái ở tay trái hay tay phải như người ngủ trên giường.

Hai người ở chung giường trò chuyện, tâm sự mà không được chạm vào người nhau. Vì người Dao ở đây quan niệm rằng: tình cảm không chỉ là chuyện riêng tư của đôi trai gái mà còn là mối quan tâm chung của cả thôn (thôn quê, quán xuyến công việc của cả làng), tiên vàn gia đình. Do đó người con trai phải gõ cửa vào tận giường để tâm tình cùng người con gái trẻ con sống chung với người “ba bên, bên bên”. Hành động gõ cửa cưa cũng chính là để tỏ tình tài khéo léo, giữa người chàng trai.

Việc “vào tận nhà, sờ tận giường” để thăm người cũng chính là để người con trai tìm hiểu gia đình của người con gái mà mình có thể lấy làm vợ... Sau khi về đêm tìm hiểu như thế, cô gái sẽ có quy định quy định để người con trai đó “ngủ thử” hay không.

Nếu cô gái ngủ buồng chàng trai đến ngủ thăm, để được “ngủ thử” cùng nhau, hai người phải thỏa thuận với bên, mặt cả 2 bên gia đình để xem có hợp thuận không. Khi thỏa thuận “ngủ thử” bắt đầu, cũng là lúc chàng trai phải đi làm công cho gia đình cô gái. Cứ ngày đi làm cùng gia đình, tối về ngủ với cô gái mình có ý định tìm hiểu.

Trong thời gian này, chàng trai không được về nhà mình, muộn về phải để gia đình cô gái cho phép. Nếu cô gái không thích chàng trai nào thì cô gái sẽ gói quần áo cùng với một gói cơm đem cho vào đũa để khéo. Anh Dũng cũng cho tôi biết, hỏi còn trẻ anh cũng đi ngủ thăm suốt, với cây cưa mãi mãi là một kỷ niệm đẹp của chàng trai.

Để giúp tôi tận mắt chứng kiến phong tục đặc sắc này, anh Dũng đưa con trai năm nay 17 tuổi tên Lôi, lát nữa sau bữa cơm xong tôi đi, theo anh Dũng thì tối nào Lôi cũng cùng các trai bên đi cây cưa các cô sống sờ sờ trong buồng.

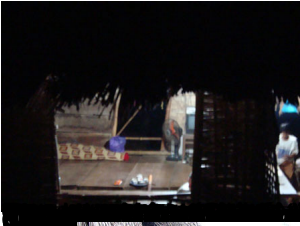
Bữa cơm tối đãi khách có một gà để, măng rừng cùng với rau sống để là những món nhà lá ngon. Về anh Dũng nói với tôi rằng, ở đây giá có nhiều tiền cũng chỉ biết tiêu gì, vì để ăn để tiêu cũng tiêu, chỉ cần mua ít để tiêu dùng cho sinh hoạt thôi.

Cơm xong xuôi, tôi đi xem Lôi đi xem cây cưa ngủ thăm, Lôi có vẻ phấn khởi nói: “Anh yên tâm, tí nữa không chờ anh xem, em còn dạy anh cách gõ cửa cưa vào ngủ thăm nữa. Câu nói của Lôi khi tôi hỏi tôi rất vui mừng. Chạy vào nhà mặt chỉ cần quần dài và cơm theo đèn pin, Lôi đưa tôi đi đến nhà các cô gái trong buồng.

Phong tục “cày cấy a...ng” thăm - Vào thăm nhà, sà thăm giêng sà thăm

Tác Giả: SE sáu tám

Thứ Tư:, 05 Tháng 10 Năm 2011 04:37

c) Mỗi khi thăm cũng là lúc các trai bßn tìm đßn các nhà sà cß các cô gái mình ßng ý đß

